

– Du har ikke tid til å bli redd

Sammen med kollega Mads Gilbert risikerte Erik Fosse livet i elleve intense dager for å redde krigs ofre på Shifa-sykehuset i Gaza.

Erik Fosse har lang erfaring som krigskirurg, men aldri før har han opplevd mer brutal makt overfor sivilbefolkningen som i krigen i Gaza, og aldri har han vært i en krigssone som én av bare to vestlige leger.

– Det er det verste jeg har opplevd. Det har vært en totalt uvirkelig, absurd og tragisk situasjon som det er vanskelig å sette ord på. Angrepene og lidelsene som ble påført befolkningen kan ikke kalles annet enn perverst og ufattelig. Men det er et privilegium å være lege og kunne hjelpe folk i nød, sier Fosse.

Vitner fra innsiden

Fordi Israel nektet journalister innreise til Gaza, har han og Mads Gilbert i tillegg til å være leger også vært en av få stemmer som har rapportert fra innsiden av konfliktområdet. Verdenspressen har stått i kø for å formidle deres observasjoner og bilder. Mediekjøret har ikke lagt seg etter at de kom hjem, og Fosses mobiltelefon kimer titt og ofte under intervjuet. Spanske og sørafrikanske medier må også få en bit av den engasjerte legen.

– Det har vært veldig spesielt. Vi visste ikke om på forhånd at det ikke skulle være

Mediepresset har vært stort på Erik Fosse etter at han kom hjem fra Gaza. Her intervjues han av sørafrikansk radio. Foto Knut E. Braaten

verken vestlige journalister eller andre vestlige helsearbeidere der inne. Vi er ikke journalister som kan oppsøke kilder i felten. Vi rapporterte bare det vi så som leger, noe jeg mener inngår i legers plikt. Det er for øvrig mildt sagt oppsiktsvekkende at Israel lager et krigsscenario hvor vestlige journalister ikke slipper inn. Liknende har jeg aldri opplevd før.

Fosse kjenner godt til Midtøsten som leder for den humanitære organisasjonen NORWAC (Norwegian Aid Committee), som han var med på å etablere i 1983. Det er takket være innsikten og kompetansen NORWAC har bygd opp gjennom et langt nærvær i regionen og et godt og nært samarbeid med norske myndigheter, at han og Gilbert tok seg inn i Gaza via Egypt. Organisasjonen driver ikke med innsamlinger, men får private donasjoner og pengestøtte fra Utenriksdepartementet til sine helseprosjekter.

Fort gjort å slurve

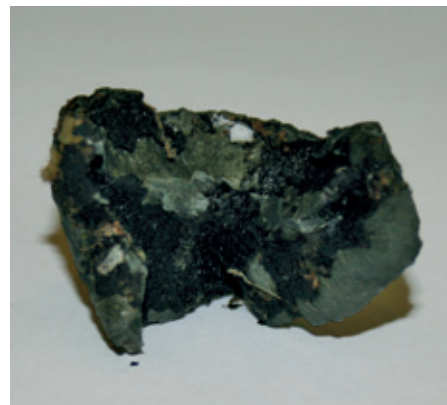
– Vi kom inn i Gaza på nyttårsaftnen. Bombene haglet ned kontinuerlig rett utenfor sykehuset hvor vi jobbet i team med de palestinske legene. Vi tok ikke sjansen på å gå utenfor sykehuset. Det var akutt resursmangel på medisinsk utstyr og svært vanskelige forhold å jobbe under. Vi forsøker å ikke la folk være under slike forhold mer enn noen få uker. Man blir etter hvert så sliten og deprimert og da er det fort gjort å begynne å slurve, sier Fosse.

– Fryktet du for ditt liv?

– Du har ikke tid til å bli redd når du arbeider under et så enormt press. Det oppstår masseskadesituasjoner med 100 pasienter som kommer inn på en gang. Da er det krevende å skulle prioritere hvem som skal få behandling først. Du glemmer deg selv. Mads og jeg hadde valgt det, og vi hadde ikke våre nærmeste der å bekymre oss for. Det har mye å si.

Krig som helseproblem

Fosse kan fortelle at skadene han møtte denne gangen, var annerledes enn det han har sett før.

Denne splinten opererte Erik Fosse ut av beinet til en palestinsk mann. Foto Knut E. Braaten

– Alt tyder på at Israel testet ut nye våpen i Gaza. Dens Inert Metal Explosive (DIME) er et bombevåpen som er laget for moderne krigføring i byområder. Våpenet er omstridt fordi det kan inneholde radioaktive stoffer og frigjør en sky av svært kreftfremkallende metallstøv som skjærer inn i kroppen til dem som er i nærheten. Det er laget for å skade bare det du sikter på, ikke omgivelsene. Men når vi ser sårede barn, som bilder viser, må det jo være dem de har siktet på, sier han opprørt.

– Kriger er i det hele tatt et kolossalt helseproblem og rammer stort sett svake og sivile, særlig barn. Som lege har jeg heldigvis muligheten til å bidra direkte, og jeg ser det som en legeetisk plikt å rapportere om årsaksforhold for å forebygge.

– Støtten som Legeforeningen tok initiativ til på nordisk og internasjonalt nivå, betød mye for oss. At både president og generalsekretær sendte hilsener, varmet i den kritiske situasjonen vi var i, avslutter Fosse.

Les mer: www.legeforeningen.no/?id=15040

Knut E. Braaten

knut.braaten@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk